

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยนี้มุ่งจะสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาอังกฤษแบบฟังและพูด ผู้วิจัยจึงใช้แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนที่จะสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับระเบียบวิธีสอนภาษาอังกฤษแบบฟังและพูด บทวิจารณ์ข้อดีข้อเสีย ตลอดจนข้อเขียนของนักภาษาศาสตร์ และผลการวิจัยทั้งของในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับวิธีสอนดังกล่าว แล้วจึงนำเนื้อหาที่รวบรวมได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น

แบบสอบถามฉบับแรก เป็นแบบปลายเปิด (Open - end opinionnaire) มีทั้งหมด 3 ชุด คือ สำหรับนักเรียน นิสิตฝึกสอน และครูที่เลี้ยง ดังจะดูได้จากภาคผนวก ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับแรกไปทดสอบ โดยนำแบบสอบถามสำหรับนักเรียนไปทดสอบกับนักเรียน 25 คน ชั้น ม.ศ. 1 โรงเรียนสตรีมหาพฤชาาราม นำแบบสอบถามสำหรับนิสิตฝึกสอนไปทดสอบกับนิสิตที่ฝึกสอนวิชาภาษาอังกฤษเมื่อปี 2514 จำนวน 30 คน ส่วนแบบสอบถามสำหรับครูที่เลี้ยงนั้น ผู้วิจัยนำไปทดสอบกับครูที่เคยเป็นครูที่เลี้ยงของนิสิตฝึกสอนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 12 คน ที่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ทั้งนี้ เพื่อจะได้้นำคำตอบที่ได้มารวบรวมสร้างเป็นตัวเลือกสำหรับแบบสอบถามฉบับที่สองต่อไป

แบบสอบถามฉบับที่สอง มีทั้งหมด 3 ชุด ได้แก่

1) แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบให้เติมข้อความเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบเกี่ยวกับโรงเรียน เพศ ชั้น

ส่วนที่ 2 เป็นแบบให้เลือกตอบ (check-list) มุ่งถามเกี่ยวกับวิธีสอนที่นิสิตปฏิบัติอยู่เป็นประจำในระหว่างฝึกสอนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งได้แก่การใช้ภาษาอังกฤษภาษาไทย การฝึกทักษะทั้งสี่ ฟัง พูด อ่าน เขียน กิจกรรมประกอบการเรียนและการสอน และวิธีสอนคำศัพท์ - โครงสร้างใหม่ (ที่ยังไม่เคยเรียน)

ส่วนที่ 3 แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) และแบบให้เลือกตอบ (check-list) คำถามทั้งสองลักษณะมุ่งถามความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีสอนแบบฟังและพูด ในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ สาเหตุที่ชอบหรือไม่ชอบวิธีนี้ การใช้อุปกรณ์การสอนของนิสิตฝึกสอน กิจกรรมประกอบการเรียน ประโยชน์ที่ได้รับ ตลอดจนปัญหาที่นักเรียนประสบในระหว่างเรียนภาษาอังกฤษกับนิสิตฝึกสอน

2) แบบสอบถามสำหรับนิสิตฝึกสอน แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบเติมข้อความ เกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบเกี่ยวกับเพศ โรงเรียน และชั้นที่ฝึกสอน วิชาเอก-โท ตลอดจนแบบเรียนภาษาอังกฤษและหนังสืออ่านประกอบ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบให้เลือกตอบ (check-list) มุ่งถามเกี่ยวกับการเตรียมการสอน และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของวิธีการสอนแบบฟังและพูด โดยที่ความออกมาในรูปพฤติกรรมในเรื่องเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษ-ภาษาไทยในห้องเรียน การฝึกทักษะทั้งสี่ ฟัง พูด อ่าน เขียน ให้แก่นักเรียน กิจกรรมประกอบการเรียนการสอน และวิธีการสอนคำศัพท์-โครงสร้างใหม่ (ที่ยังไม่เคยเรียน)

ส่วนที่ 3 แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ แบบมาตราส่วนประมาณค่า คำถามในส่วนที่ 3 นี้เป็นการถามความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีสอนแบบฟังและพูดในเรื่องเกี่ยวกับความเหมาะสม-ไม่เหมาะสมที่จะนำวิธีนี้มาใช้ในสภาพการเรียนและการสอนในประเทศไทย เมื่อคำนึงถึงหลักสูตรแบบเรียน และระเบียบวิธีของกระทรวงศึกษาธิการ ระดับชั้นของนักเรียนที่เหมาะสมแก่การสอนด้วยวิธีนี้ รายวิชาที่ใช้วิธีนี้สอนแล้วได้ผล อุปกรณ์การสอนและปัญหาในการใช้ ส่วนที่สามเสียของวิธีการสอนแบบนี้ ปัญหาในการฝึกสอนวิชาภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนแบบฟังและพูด เหตุผลที่ควรยกเลิก หรือปรับปรุงวิธีการนี้ให้ใช้ได้ประโยชน์

พืชน์ รวมทั้งขอเสนอแนะเพื่อให้คณะกรรมการจัดดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงให้การฝึกสอน
วิชาภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพดีเท่าที่ควร

3) แบบสอบถามสำหรับครูที่เลี้ยง แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบให้เติมข้อความเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบในเรื่อง
เกี่ยวกับเพศ โรงเรียนที่สอน ชั้นที่ดูแลและทำหน้าที่เป็นครูที่เลี้ยง ประสบการณ์ในการสอน
ภาษาอังกฤษ ระยะเวลาของการเป็นครูที่เลี้ยงของนิสิตฝึกสอนวิชาภาษาอังกฤษ ตลอดจน
จำนวนครั้งที่ครูเข้ารับการอบรมครู

ส่วนที่ 2 เป็นแบบให้เลือกตอบ (check-list) ตามเกี่ยวกับการเข้า
การสอนของนิสิตและวิธีสอนที่นิสิตปฏิบัติเป็นประจำในระหว่างฝึกสอนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่ง
ได้แก่การใช้ภาษาอังกฤษ-ภาษาไทย การฝึกทักษะทั้งสี่ ฟัง พูด อ่าน เขียน ให้แก่นักเรียน
กิจกรรมที่นิสิตใช้ประกอบการสอน และวิธีสอนศัพท์-โครงสร้างใหม่ (ที่ยังไม่เคยเรียน)
ทั้งนี้ เพื่อเป็นการช่วยให้ครูที่เลี้ยงสามารถแสดงความคิดเห็นในคำถามส่วนที่ 3 ได้ง่ายขึ้น

ส่วนที่ 3 แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ มีแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบให้
เลือกตอบผสมกับแบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบให้เติมความ คำถามในส่วนนี้ส่วนใหญ่
เป็นเรื่องในหัวข้อเกี่ยวกับแบบสอบถามสำหรับนิสิตฝึกสอน แต่เพิ่มเติมการแสดงความคิดเห็น
เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นอุปสรรคในการนำวิธีสอนดังกล่าวมาใช้ในสภาพการเรียนและการสอนจริง ๆ
รวมทั้งขอเสนอแนะแก่คณะกรรมการในการเตรียมนิสิตก่อนที่จะออกฝึกสอนด้วย

เมื่อสร้างแบบสอบถามทั้ง 3 ชุดเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามของแต่ละชุด
ไปทดสอบ โดยนำแบบสอบถามสำหรับนักเรียนไปทดสอบกับนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชาลัย
จำนวน 10 คน นำแบบสอบถามสำหรับนิสิตฝึกสอนไปทดสอบกับนิสิตจำนวน 10 คน ที่ฝึก
สอนวิชาภาษาอังกฤษที่โรงเรียนเบญจมราชาลัย และโรงเรียนราชินีบน ส่วนแบบสอบถาม
สำหรับครูที่เลี้ยงนั้น นำไปทดสอบกับครูที่เลี้ยงของนิสิตภาษาอังกฤษจำนวน 8 คน ที่โรงเรียน
เบญจมราชาลัย และราชินีบน เช่นกัน

ในขั้นทดสอบแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้ให้ผู้ตอบทั้งสามประเภทเขียนข้อความวิจารณ์เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ และลักษณะของแบบสอบถาม ตลอดจนให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของแบบสอบถามด้วย

ตัวอย่างของประชากร

ตัวอย่างของประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่บุคคล 3 ประเภท

1. นิสิตฝึกสอนวิชาภาษาอังกฤษที่ฝึกสอนในภาคต้นของปีการศึกษา 2515 จำนวน 74 คน เป็นนิสิตที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก 43 คน และนิสิตที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาโท 31 คน

2. นักเรียนของนิสิตฝึกสอนจากโรงเรียน 22 โรงเรียน ที่คณะกรรมการส่งนิสิตไปฝึกสอน ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
2. โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์
3. โรงเรียนเบญจมราชาลัย
4. โรงเรียนเทพศิรินทร์
5. โรงเรียนเทเวศร์วิทยาลัย
6. โรงเรียนเทเวศร์ศึกษา
7. โรงเรียนปทุมคงคา
8. โรงเรียนยานนาเวศ
9. โรงเรียนราชินีบน
10. โรงเรียนวัดบวรนิเวศ
11. โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร
12. โรงเรียนวัดสุทธิวราราม
13. โรงเรียนศรีอยุธยา
14. โรงเรียนสตรีประเทืองวิทย์

15. โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม
16. โรงเรียนสตรีวิทยา
17. โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
18. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
19. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)
20. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
21. โรงเรียนสายปัญญา
22. โรงเรียนอานวยศิลป์

เนื่องจากประชากรมีเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic random sampling) สุ่มตัวอย่างจากนักเรียนห้องต่าง ๆ ที่เรียนภาษาอังกฤษกับนิสิตฝึกสอน จำนวน 118 ห้อง ห้องละ 5 คน รวมเป็นจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยนี้ 590 คน

3. ครูพี่เลี้ยงของนิสิตจากโรงเรียน 22 โรง เช่นเดียวกับของนักเรียน จำนวนทั้งสิ้น 60 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับนิสิตฝึกสอน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกจ่ายตนเองและรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนเลย จึงได้ครบทั้ง 74 ชุด

ส่วนนักเรียน และครูพี่เลี้ยงนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปส่งจ่ายตนเองอีกเช่นกัน โดยมีจุดหมายนำจากกองโรงเรียนรัฐบาล และกองโรงเรียนราษฎร์ กรมวิสามัญศึกษา ไปยังโรงเรียนทั้ง 22 โรง พร้อมกับนัดหมายวันที่จะรับแบบสอบถามคืน ปรากฏว่าได้รับข้อมูลจากนักเรียนคืนมาจำนวน 553 ชุด (93.73 %) และจากครูพี่เลี้ยง 54 ชุด (90.01 %)

การวิเคราะห์และเสนอข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยได้นำคำตอบมาวิเคราะห์ดังนี้

1. นำคำตอบแต่ละรายการของนิสิตฝึกสอน นักเรียน และครูพี่เลี้ยงมาแจกแจง

ความถี่

2. นำส่วนที่ 1 ของแบบสอบถามทั้ง 3 ชุดมาหาค่าเฉลี่ย หรือมีชัณมิติเลขคณิต โดยใช้สูตร $\frac{\sum fX}{N}$ แล้วเสนอเป็นความเรียง
3. นำส่วนที่ 2 ของแบบสอบถามทั้ง 3 ชุดมาคิดเป็นร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตาราง

4. นำข้อ 3.2 ในส่วนที่ 3 ของแบบสอบถามนักเรียนมาคิดเป็นร้อยละ นำข้อ 3.1 ในส่วนที่ 3 ของแบบสอบถามนักเรียน และข้อ 3.1 และ 3.2 ในส่วนที่ 3 ของแบบสอบถามสำหรับนิสิตฝึกสอน และครูที่เลี้ยงมาหาค่าเฉลี่ยของคำตอบ โดยกำหนดค่าคะแนน (weight) เป็น 5 ระดับ ตามวิธีการของ Likert¹ กล่าวคือ กำหนดค่าคะแนนดังนี้

มากที่สุด = 5

มาก = 4

ปานกลาง = 3

น้อย = 2

น้อยที่สุด = 1

นำคะแนนที่แจกแจงแล้วมาหาค่าเฉลี่ยจากสูตร²

$$\bar{X} = \frac{f_1X_1 + f_2X_2 + \dots + f_5X_5}{N}$$

$\bar{X}$ = ค่ามีชัณมิติเลขคณิต

N = จำนวนคำตอบทั้งหมด

f = จำนวนความถี่

X = คะแนนของ code คือ $X_1 = 5, X_2 = 4,$

$X_3 = 3, X_4 = 2, X_5 = 1$

¹John W. Best, Research in Education (New Delhi: Prentice-Hall of India, 1963), pp. 164-165.

²ประคอง กรวรรณสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2513), หน้า 40.

นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมาย โดยถือเกณฑ์ดังนี้

- 4.6 - 5 ถือว่า มากที่สุด
- 3.6 - 4.5 ถือว่า มาก
- 2.6 - 3.5 ถือว่า ปานกลาง
- 1.6 - 2.5 ถือว่า น้อย
- 1 - 1.5 ถือว่า น้อยที่สุด

5. นำค่าเฉลี่ยแต่ละข้อจากส่วนที่ 3 ของแบบสอบถามสำหรับนิสิตฝึกสอน และครู
ที่เลี้ยงมาเปรียบเทียบกัน แล้วนำเสนอในรูปตาราง

6. นำความคิดเห็นจากข้อ 3.3 ในส่วนที่ 3 ของแบบสอบถามสำหรับครูที่เลี้ยง
มารวบรวมแล้วเสนอในรูปความเรียง